

MRSA

Information till patienter och närstående

Många frågor dyker upp när man får beskedet att man är bärare av MRSA. I denna broschyr får du några svar och dessutom tips om vem du kan vända dig till om du har fler frågor. I första hand vänder du dig till din behandlande läkare.

Du som är nyupptäckt MRSA-bärare kommer att bli kallad till ett besök till Infektionsmottagningen i Gävle. Vid detta besök kommer du att bli bedömd/ undersökt av en infektionsläkare. I samband med besöket får du ett MRSA-bärarkort som du kan visa vid kontakt med sjukvården.

Infektionskliniken kommer sedan att följa upp dig regelbundet för provtagning och återbesök gällande MRSA.

Vad är MRSA?

MRSA betyder meticillinresistent Staphylococcus aureus. MRSA innebär att stafylokockerna är motståndskraftiga (resistenta) mot vissa antibiotika. I övrigt skiljer de sig inte från vanliga antibiotika-känsliga stafylokocker.

Vad är Staphylococcus aureus?

Staphylococcus aureus, även kallade gula stafylokocker, är bakterier som förekommer normalt hos människa. Man kan hitta dem i näsan hos ungefär var tredje person. En del (5-10 procent) har också S. aureus på andra ställen av kroppen till exempel i armhåla eller ljumske. Det är alltså en vanlig bakterie som många bär på normalt utan att bakterien orsakar infektion.

Bakterien trivs speciellt bra när huden är skadad eller där det finns ett främmande föremål, som till exempel urinkateter eller sond. I regel märker man inte av att bakterien finns där, men ibland kan den orsaka sårinfektion, urinvägsinfektion, bölder eller i sällsynta fall allvarliga infektioner.

Vad är skillnaden mellan bärarskap av vanliga S. aureus och MRSA?

Man kan bära MRSA i näsan eller på huden precis som vanliga S. aureus utan att märka detta. Har man inga besvär ska man oftast inte ha någon antibiotikabehandling för att få bort bakterierna. MRSA är inte farligare än andra stafylokocker, men kan precis som dessa ibland orsaka infektioner enligt ovan.

Vad är problemet med MRSA?

Problemet med MRSA är att man inte kan använda vanliga "stafylocock-antibiotika" för att bota en infektion. Det gör att behandlingen kan bli mindre effektiv och kan ge mer biverkningar.

Hur blir man smittad?

Erfarenheten visar att både vanliga gula stafylokocker och MRSA-bakterier sprids särskilt lätt inom vården (på sjukhus, sjukhem, äldreboenden, vårdmottagningar och så vidare).

Smittspridning kan ske via vårdpersonalens händer och kläder, men kan också ske genom direktkontakt mellan patienter. Risken för att bli MRSA-smittad inom sjukvården är större utomlands än i Sverige. Om du fått sjukvård utomlands ska du därför alltid uppges detta om du skulle behöva vård i Sverige. Detta för att odlingsprov ska tas. Det är viktigt att komma ihåg att smittspridning även kan förekomma inom svensk sjukvård och ute i samhället.

Vem riskerar att smittas av MRSA?

Särskilt stor risk att bli smittad har personer med någon så kallad riskfaktor till exempel sår, eksem eller kateter samt de som har nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller medicinering.

Hur kan man undvika spridning av MRSA inom vården?

Vårdpersonal ska alltid följa våra strikta hygienregler, det innebär bland annat att vara noggrann med handhygien och ibland använda handskar. Vårdpersonal ska även skydda sin arbetsdräkt och i vissa situationer ska de använda plastförkläde av engångstyp.

Om du som MRSA-bärare läggs in på sjukhus bör du vårdas på enkelrum på den avdelning där du får den bästa behandling av din grundsjukdom. Du kan behöva vårdas på infektionsavdelningen när vård där är att föredra av smittspridningssynpunkt.

Behöver du besöka en öppenvårds-mottagning till exempel hälsocentral, bör du inte sitta i väntrummet med andra personer utan visas direkt in på ett undersökningsrum.

Läkemedel och läkarbesök

Behandlingar av infektioner som uppstår på grund av MRSA är enligt smittskyddslagen kostnadsfri. Detta gäller även när du besöker läkare eller mottagning för din MRSA.

Hur ska du göra hemma för att inte smitta dina närstående eller andra personer?

Om du är MRSA-bärare är det viktigt att du tvättar händerna efter de situationer, då du kan ha fått bakterierna på dina händer till exempel när du berör sår eller snyter dig. MRSA smittar normalt inte vid sociala kontakter - till exempel när du träffar personer, tar i hand eller ger en kram - och därför kan du i stort sett leva som vanligt.

Om du inte har MRSA i sår, hudförändring eller urin kan du som vanligt duscha, bada i badkar samt bada på allmänna bad både inomhus och utomhus, precis som du brukar göra. Använd egen handduk och flytande tvål. Bad/dusch- och toalettrymmen behöver inte rengöras på något annorlunda sätt, än vad som är brukligt. Använd vanligt rengöringsmedel.

Tvätt av handdukar, sänglinne sker vid minst 60°C. Kläder tvättas vid den högsta temperatur som plagget tål.

Om du har MRSA i sår eller eksem är det dessutom viktigt att såret är omlagt och att du alltid tvättar händerna noggrant efter att du berört sårområdet. Om du har MRSA i urinen och har urinkateter är det även viktigt att tvätta händerna efter byte av kateterpåse etc. Det är olämpligt att du badar på allmänna bad (inklusive bastu/solarium). Duscha gärna istället för att bada i badkar.

Kan man duscha i skola/idrottshall?

Det bestämmer din behandlande läkare.

Kan jag få hjälp hemma med såromläggning och byte av kateter eller liknande?

Ja, dina anhöriga eller någon som hjälper dig i hemmet kan lägga om sår eller byta kateterpåse. Det är viktigt att den personen har god handhygien det vill säga tvättar och desinfekterar händerna med sprit före samt efter såromläggning eller byte av kateterpåse. Vid kontakt med kroppsvätskor bör handskar och engångsförkläde användas.

Personer, anhöriga eller sjukvårdspersonal som har sår, eksem eller andra hudförändringar ska inte hjälpa dig med sårvård eller byte av kateterpåse.

Har du som MRSA - bärare några skyldigheter enligt smittskyddslagen?

- Du måste följa de förhållningsregler din läkare ger.
- Du är skyldig att lämna de kontrollprover din läkare föreskriver.

Smittskyddsläkarens smittskyddsblad kan du få av din läkare eller läsa på webbsidan: www.regoingavlebrog.se/smittskydd välj rubriken Smittskyddsblad

Kan du bli av med MRSA?

Så länge sår, eksem, urinkateter eller något annat främmande föremål genom huden finns har du också kvar MRSA. När dessa riskfaktorer är borta minskar förekomsten av MRSA och smittrisen är mycket liten. Om du inte har några kvarvarande riskfaktorer kan dina förhållningsregler avskrivas. Det görs i samråd mellan din behandlande läkare och smittskyddsläkaren.

Kan MRSA komma tillbaka?

Ja, det finns risk att MRSA åter kan påvisas i odlingar om du får ett nytt sår eller en ny kateter, eller om du behandlas med antibiotika. Du ska därför alltid visa ditt bärarkort vid kontakt med sjukvård, hemtjänst eller tandvård.

Anhörig som arbetar inom sjukvården

Om närstående till en MRSA-bärare arbetar inom vården bör de kontakta den behandlande läkaren för råd och eventuell provtagning. Om en person, som bor i samma hushåll som en MRSA-bärare, själv behöver söka sjukvård är det viktigt att den personen berättar att det finns MRSA i omgivningen.

MRSA barn på förskola

Behandlande läkare ger förhållningsregler för varje enskilt barn när det måste stanna hemma från förskolan.

Vem kan ge mer information

Kontakta din behandlande läkare på din hälsocentral eller vårdinrättning.

Vill du läsa mer?

www.regiongavleborg.se/vardhygien

www.regiongavleborg.se/smittydd

www.folkhalsomyndigheten.se – klicka på Sjukdomar - MRSA

www.vardhandboken.se – skriv MRSA i sökrutan

www.1177.se (Vårdguiden) – skriv MRSA i sökrutan

För övrig information

Vårdhygien 026-15 51 65

Smittydd 026- 15 53 08

Infektionsmottagningen 026-15 42 22